

DEBRECEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZZONYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Felében: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
 Féléken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felolvasó szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Piacz-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Tetszik-e tudni, kiesoda Goluchovaki Agenor? Ha a mi jámbor washingtoni Kraxal huterünket (értsd: főkonzul) kérdemék, ő azt felelné, hogy ő kegyelmessége élet és halál ura, a külügyminiszter, a ki magát a nem létező osztrák öszbiróadalom korlátlan hatalmu kancellárjának képzei.

Pedig szó sincs róla. A külügyminiszterség csak eszköz. Goluchovski tulajdonképpen — ügynök. A Skoda-féle ágyugár ügynöke a kis ravasz. Szerbia nyakába akarta sózni a Skoda gyár silány ágyuit és mert Szerbia nem állott kötélnek, a pörüljárt ügynök, a fölött való mérgeben, hogy a busás jutaléktól elesett, vámháboruba kényszerítette Magyarországot Szerbiával.

Amiből az a tanulság, hogy semmiképpen sem jó, ha az ágyugári ügynök egy uttal — külügyminiszter!

A koblenzi gyorsvonat ellen merényletet terveztek orosz forradalmárok, abban a hiszemben, hogy a cár nagybátyja, Vladimir nagyherceg azon utazik. A merénylet szerencsére nem sikerült. De ha sikerül, esupa ártatlan ember pusztult volna el; mert Vladimir nagyherceg nem utazott azon a vonaton. S ha a gyűlölet hősei elpusztítanak egy sereg ártatlant, nem mondhattak volna egyebet, csak azt, hogy:

— Boosánat, tévedés volt!

A péterhofi cári palota kertjében az orosz forradalmi szervezet egy tagja agyonlőtte Koszkov tábornokot, aki soha se politizált, soha se volt kegyetlen. A golyó nem is neki volt szánva, hanem Trepov generálisnak, akihez Koszkov alakja és arca hasonlított. A gyilkos merénylet, mikor elfogták és megijudta, hogy nem a gonosz, lelketlen Trepovot ölte meg, sirva fakadt. De föl már nem támaszthatja áldozatát; amit tehetett, csak ezt a bus kijelentést:

— Jaj, jaj! tévedés volt!

A külügyminisztérium sajtóirodája a külföldet a magyar ügyekről olyan egyoldalú, fekete-sárga színű hírekkel látja el, hogy nincs benne köszönet. Most az a hír terjedt el Bécsben, hogy a magyar kormány kívánságára a külügyi sajtóirodának külön magyar osztálya lesz Budapesten. Ez egyike a legfontosabb kérdéseknek. A magyarság jó hírre, becsülete érdekében ez az intézkedés feltétlenül szükséges. És mégis akad

haladópárti, „szabadgondolkoró” ujság, mely vad üvöltéssel megtámadja e miatt a kormányt. Ebből is látható, milyen dühös lehet a miatt, hogy már nem húzhat hasznot a régi kormányzasi rendszerből.

A bűnös és a társadalom.

Irta: Hamvas József.

Az eszmék sem halhatatlanok. Törvények és rendszerek koruk szülöttei. Amikor keletkeznek, utat mutatnak a jövő felé, de idővel tovább halad a világ és a felfogás, mely születésekor liberális volt, korszakok multán a fejlődés kerékkötője lesz.

Korunk nagy küzdelmet folytat a régi rendszerek békóival, de nehezen szabadul föl, mert a középkori felfogás ázsiai rendszere ma is még nem egy hatalmas intézményt hat át és a neveléstől kezdve végig az élet minden ágazatában még erősen érezteti erejét.

Ebben a küzdelemben igen figyelemre méltó az a törekvés, mely a bűnösnek a társadalomhoz való viszonyával foglalkozik és arra törekszik, hogy a bűneseteket korunk felfogásához méltóan kezelje.

Ne gondolják a jogtudósok, hogy ez a kérdés csak az ő szakmájukhoz tartozik. Tisztán költői művekből is érdekes jelenségeket gyűjthetünk. Arany János például sohasem bünteti embereit a világi igazságszolgálat megtorló eszközeivel. Sőt ha a bűnös ott áll a bírak előtt, mint Agnes asszony, még akkor is elviszi onnan. Ibsen pedig még tovább megy, nem az embert tekinti bűnösnek, hanem a törvényt, amely nélkül nem volna büntudat, lelkipurdalás és rossz ember. A törvény alapján álló társadalom mély és hazug romlottságát mutatja be Echegaray.

Ez csak néhány példa, de három egymástól messze eső ország nagy gondolkozói mutatják, hogy az emberiség felfogásában a büntetésről alkotott régi fogalmak átalakulóban vannak és hogy új formákat keresünk azok számára, akik a nagy rendet valamiképpen megzavarják.

A büntető igazságszolgáltatás a legújabb korig megtorlás volt, a társadalmi rend bosszuállása az egyénen, aki a „világrend”-et megsértette. Csak lassankint kombinálták a bosszuállást az-

zal a gondolattal, hogy a vétkest talán meg is lehetne javítani és a büntetésnek háza erre a célra is berendezkedett.

Ez a kísérlet általános kudarcra végződött. Nem kell mindenkinek Treu Miksa „A modern büntető rendszer esődjé”-ről irt könyvét elolvasni, tudja azt mindenki, hogy a fegyházak egyetlen megtévedt embert sem adtak vissza a társadalomnak, sőt aki onnan kikerül nemcsak alaposan képzett gonosztevő, hanem a modern humanizmus és a középkori megtorlás összekeveredéséből olyan abszurdum keletkezett, hogy a hivatásos bűnösök jóformán csak a fegyházakban érzik jól magukat, amint Sudermann „Stein unter Steinen” című darabjában pompásan bemutatja.

A szabadságvesztéssel büntetett emberek kezelése korunk legnyobb tévedései közé tartozik és marad is mindaddig, amíg a büntetésről alkotott fogalom meg nem tisztul attól a középkori felfogástól, hogy a büntetés megtorlás, a társadalom bosszuállása, a megsértett „világrend” érdekében.

Oppenheimer Ferenc dr., berlini tudós, a minap egy nagy német lapban fejtegette ezeket a gondolatokat és úgy véli, hogy a fogságbüntetéssel sujtott egyének nevelésén kell változtatni és gyerekes foglalkozásaiktól, egészségtelen életmódjuktól, szinlelésre szoktató tanítóiktól kell elsősorban megmenteni őket. Izomedző mozgás, életkedvet adó foglalkozás és főleg a megtámadott önértet kigyógyítása és megerősítése az első feladat, melyet meg kell oldani, ha nem akarunk belenyugodni abba a ténybe, hogy a visszaeső bűnösök száma ijesztő módon szaporodik.

Ez lenne az átmenet első foka, de nem a megoldás. Nézete szerint, amint bő tapasztalata alapján mondhatja, a fogságbüntetést magát is meg kellene szüntetni. Kisebb vétségeknél a vétkes anyagi viszonyaihoz mért pénzbüntetés váltaná fel a fogságot. Ha pedig valaki fizetni nem tud, valamely neki való munkával róna le tartozását.

Azok számára, akikről bebizonyosodik, hogy a közrend megátalkodott ellenségei, legnagyobb büntetésül azt szabja, hogy az illetet valamely egészséges, de munkaerőben szűkölködő gyarmatra kell kitelepíteni, ahol új éle-

Ruhafestő és tisztító

Frabéczy Antal

Debrecen, Széchenyi-u., 42.

gőz- és motor-üzem.

tet kezdhet, természetesen egész szabadon. Mert ennek a modern büntető felfogásnak mindig az a vezérlő gondolata, hogy hogyan lehet újra hasznos jó emberré tenni azt, aki egyszer a helyes utról letért. Szóval az egyén szabadságát követelik meg azok számára is, akik nem illenek a meglevő rend korlátai közé. Mindig az ember java lebegjen előttünk és ezzel nem fér össze olyan büntetés, melyet megtorlásnak, sőt bosszúállásnak lehetne nevezni. Ne a vétket nézzük, hanem az embert.

Ez pedig nemcsak nemesebb eljárás, de okosabb is, mert nem nevel általa az emberiség a fegyházakban egész garda gonosztevőt.

Társadalmi iparpártolás.

Irta: Sztérényi József.

Aki méltányolni tudja azt a haladást, melyet ipari téren tapasztalunk, kell hogy bizalommal viseltessék a jövő iránt.

A mult nyomai ávezetnek a jelenbe és irányt mutatnak a jövőbe.

A mult század egyik legnagyobb magyar államférfia a nemzeti lelkesedésről azt mondotta: „Merítsen a jelen, nemzedékről nemzedékre lelkésedést a multnak emlékeiből”, — azonképpen mondhatnók ipari életünkre is, hogy a mult tanulságai szolgáljanak utmutatóul a jövőre.

Iparunk fejlődése a legfontosabb állami és nemzeti érdekek egyike. Ezzel ma már tisztában vagyunk valamennyien és ezért kell felkarolnunk az ipari érdekeket valamennyiünknek, de nem szóval, hanem tettel, nem hazafias felbuzdulásokkal, hanem komoly munkával!

A komoly és céltudatos munka egyik legfontosabb része a fogyasztás rendszeres, tervszerű irányítása. A mikor ezt mondom, nem harci tendenciára gondolok, melyben csak erőnk java merülne ki, minden gyakorlati haszon nélkül, hanem produktív, célszerű munkára, amelyből áldás fakad a magyar iparra. — Szükség van erre a mun-

kára annál inkább, mivel meggyőződésem szerint a hivatalos iparfejlesztés csonka marad mindaddig, amíg a társadalom szervezethez az azt ki nem egészíti, hatásossá nem teszi.

Mert ipart fejleszteni, ipart teremteni, Magyarországon csak idő és pénz kérdése. A magyar ipar megerősödésének minden egyéb feltétele bőven megvan és ha rendelkezésre fog állani a szükséges anyagi erő, meg zavartalan idők lesz hozzá: semmi kétség az iránt, hogy belátható időn belül képesek leszünk kézmű iparunk pusztulását megállítani és fejlődésképes ágazataiban új életre kelteni, gyáriparunkat megerősíteni és termelésünket munkáskezek százaiereinek lekötésével sokszorozni.

Am nem oly könnyű a megerősödött ipar fenntartása és termelésének biztosítása. Erre a hivatalos iparfejlesztésnek nem lehet befolyása; ehhez kell a társadalom, a szervezett iparpártolás.

Iparunk sok ágában feltétlenül versenyképes ma is, csak hiányzik a mi éltesse, hiányzik éltető eleme — biztos, az állandó fogyasztás, mely a versenyképességben előnyt ad annak, ami hazai; mely nem jelszavakat követ, — hanem tudatosan cselekszik; mely a magyar ipartól megköveteli, hogy versenyképes legyen, hogy támogathassa. Ez utóbbi igazán hathatós eszköze azután a hazai ipar támogatásának. Sőt talán leg-erősebb eszköze, mert megszerzi a támogatás alapfeltételét, nevelőleg hat nemcsak a fogyasztásra, hanem a termésre is.

E kettős célt látom kidomborodni a szervezkedésben, amely szükséges kiegészítése az állami iparfejlesztési munkásságnak. Nemzeti és közmuvelődési érdekek követelik parancsolóan az ipari erő érvényre jutását és ezen érdekek győzelmét csak úgy segíthetjük elő, ha az állami ténykedés mellett, a fogyasztó társadalom és kereskedelem összefognak a magyar ipar érdekében.

Mindegyik tényezőnek megvan a maga kiszabott feladata és ha mindegyik céltudatosan tervszerűen teljesíti a maga hivatását, úgy nincs kétségem abban, hogy a hazai iparfejlesztés ügye az eddigi nyomon haladva, mind nagyobb és nagyobb eredményekkel fogja megörveleztetni a hazafias Magyarországot.

banásában, lelkének minden fellobanásában, benne volt egy emberi életnek teljes imádata.

Ez a szarancs ember Salgó Dani főhadnagy volt, aki alig fél éve, hogy ismerete Gönczy Iduskát és máris komolyan kezdett foglalkozni, azzal az eszmével, hogy megházasodjon és elvegye Iduskát. Iduska szép leány, jó leány, gazdag leány s nem is idegenkednek egymásól. Tehát éppen neki való feleség lenne. Ezen magán gondolkodás után nem is soká habozott, hanem katonához illő módra paradéba vágta magát és megkérte Iduskát. A leány boldog mosolylyal mondott igent a főhadn gynak s talán e közben nem is gondolta, hogy amíg ő mosolyog, valaki keserű könyeket bullat.

Nemsokára azután megtartották a lakodalmat is, amely igen fényes és előkelő volt. A jó öreg Gönczy Gáspár ugyanis ki akart tenni a nagyobbik leánya esküvőjén magáért fényben, pompában és kedvességben.

De valóban fényes lakodalom is volt az. Az asztal a roskadásig tele minden- nel, a cigány meg húzta a szebbnél szebb nótákat. Köztük azt is, hogy:

Ütött-kopott a hegedűm
Törött a vonója,
Bomladozik-foszladozik
Mind a négy hur róla,
Hej! panaszos a nótája,
De kevesen értik,
Csak akinek lelke beteg,
Vegy a szive vértik.

Egy ember pedig volt közöttük, akinek a lelke beteg volt s a szive, az a forró szerető szive vértett. Az az ember nem is tudott a fájdalom uralkodni, amely kitört belőle s ő odakiáltott a cigánynak, hogy:

Egyház és iskola.

Beiratás a Stefánia-árvaházba. A debreceni jótekonny négyelet Stefánia-árvaházának elemi iskolájában a beiratások a jövő hónap 3-án kezdődnek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál G. Szabó Etelka árvaházi tanítónő.

Beiratások az ispotályi óvóba. Az ispotályi kisdóvóba a beiratásokat a mai napon megkezdte Nagy Ida ref. óvónő.

Az adóhivatalok mozgalma.

Országos mozgalom a fizetésrendezésért.

Budapest, augusztus 20.

Debrecenből indult ki az egész országra kiterjedő mozgalma az állami adóhivatali tisztviselőknek. Alig 8—10 nap előtt kezdődött meg a szervezkedés és szent István napján már az ország minden részéből a fővárosba érkeztek a kiküldöttek, hogy sérelmeiket megbeszéljék és azokat emlékiratba foglalják. A mozgalom komolyságát és szervezottségét mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy a horvát szlavonországi küldöttek is megjelentek az országos értekezleten és mindenben szolidaritást vállaltak a magyarországi kartársakkal.

Vasárnap, e hó 19-én érkeztek meg a magyar korona országainak minden részéből az állami adóhivatalok tisztviselőkarának megbízottjai. Az ismerkedés után nyomban előzetes értekezletet tartottak, amelyen csaknem kétszázan vettek részt. Az előértekezleten megállapították az országos gyűlés sorrendjét, majd szűkebb körű bizottságot küldtek ki, amelynek feladata volt a Wekerle Sándor miniszterelnökhöz, mint pénzügy-miniszterhez intézendő emlékirat elkészítése.

Hétfőn, e hó 20-án tartották meg az országos gyűlést Létay Ferenc temesvári állami adóhivatali pénztárnok elnökelete alatt.

A Gönczy lányok története.

Irta: Makoldy Margit.

Gyönyörű szép husvét reggel volt. Künn a hajnal pirkadásában, madárdal köszöntötte a felkelő napot, mely égő tűzvörös sugarakat lövelt szét a kékellő égen. Mig végre lassan-lassan feljött és aranyos sugaraival körülövezte, azt a szép szomorú asszonyt, aki ott ült az ablaknál elmerülve a természet fenséges remekében.

Gondolatai messzre jártak. Ott, ahol nincs többé madárdal, ahol nincs bevonva az ég aranyos sugarával, ahol nem dobog a szív, nem küzd a lélek és életünknek nincsen több hajnala.

I.

Gönczy Ida B. városkának egyik leg-szebb leánya volt Vidám életkedvtől ragyogó orcájának, két égkék színű szemének, csak-namar a rabja lett az a szép komoly fiu is, aki addig álmodott az ideálról, míg sz végre eljött Iduska személyében.

Ez a rajongó ifju: dr. Derregi Zoltán ügyvéd volt. Zoltán rövid idő alatt megszerette azt a leányt férfias lelkének minden melegével, hűséges szívének minden imádatával és csak egy vágya volt, csak egy vágyat ismert azután, azt, hogy Iduskához igy egyszerűen: „Édes feleségem.”

Iduska pedig nem is sejtette, hogy van egy szív, amely érte dobog; van egy lélek, amely érte lobog. De talán, ha sejtette volna is, nemsokat törődött volna vele, mert az ő szive is dobogott, az ő lelke is lobogott; csak hogy nem azért az emeberért, hanem másért — és szívének minden dob-

huzad tovább! A cigány húzta s ő szép bariton hangján énekelte, hogy:

Elmegyek ablakod előtt,
Nem merek bemenni,
Kihallatszik az a nóta
„Semmi babám semmi”.
Nem tudom, hogy kinek dalolsz,
Hej! de azért mégis,
A te első szerelmedet
Megairatom én is.

A nóta végén azután hevesen vágta a poharát a földhöz, miközben keserűen felkacagott. A vendégek jó kedvnek tulajdonítva ezt, a műveletet, nevettek vele együtt. Csak egy valaki nem nevetett és ez a valaki a menyasszony kis huga, Lilike volt. Lilikének fájt, hogy az a jó ember olyan nagyon szomorú, s olyan elkéseredett. Ugy szerette volna megvigasztalni. Nem tudta ugyan, hogy miért is érdekli őt dr. Derregi ügyvéd, pedig olykor el-el tűnődött rajta. Csak azt tudta, hogyha ezt az embert látja, olyan nagyon-nagyon boldog és mégis, ha rá néz, ha szól hozzá, az az ember, ő alig tud rá felelni, pedig mikor magában van, olyan szépen elgondolja, hogyha majd más-kor Derregi beszél hozzá, ő is így fog felelni; azután rá is fog nézni szépen, bátran. De mikor ismét eljött Derregi, egyszerűen elfelejtett mindent és ismét csak olyan zavart, piruló kis leány lett és nem tudta maga sem, hogy miért. De akkor, amikor nővére lakodalmán elkéseredetten szenvedni látta azt az embert, akkor megértette önmagát, hogy t. i. ő szereti azt az embert és erre úgy megjéjt, hogy rajdnem elkezdett sirni, de visszafojtotta könyeit; csak azt a két könyecseppet törölte lopva le, amely véletlenül kicsordult szeméből.

Az országos gyűlés rövid vita után elfogadta az emlékiratot, melynek főbb pontjai a következők:

1.) Az állami adóhivatali tisztviselők létszámának 1% a VII. fizetési osztályba, 9% a a VIII. 30-30%-a pedig a IX., X. XI. fizetési osztályokba soroztassék.

2.) Az adótitás adóhivatali segéddé, a másodosztály ellenőr elsőosztályúvá és másodosztályú pénztár nevezessék ki állomás helyén a rangsor szerint.

3.) Jövőben díjtalanul állami adóhivatali gyakornokul ne nevezessék ki senki.

Es a minimuma az ország összes állami adóhivatali tisztviselők óhajainak. Mind-ezek már az 1907. évi állami költségvetésben teljesíthetők. Ezek már évtizedes sérelmek és eséknek orvoslása annál is inkább könnyebb, mert az állam háztartását csak százezer koronával terhelték és közel 2000 tisztviselő nyomorán enyhítenének. A sok-sok éven át tartó rossz előmenetel, a nagy és általános drágaság adósságba kergette a tisztviselők nagy részét, pedig ők igen sokoldalú és nagy munkásságot fejtettek ki a legnagyobb anyagi és erkölcsi felelősség mellett. Ennek dacára az összes állami tisztviselők közt őket fizetik a legmostohábbul.

Az országos értekezlet végül még 15 tagú bizottságot választott amelynek feladata lesz, hogy a testület sérelmeit, óhajait összegyűjtve és odahasson, hogy a helyzet minden tekintetben javíttassék. Elhatározták még, hogy az emlékiratot kinyomatják, az érdekelteknek megküldik, s azt alkalmas időben küldöttség útján juttatják Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter kezébe.

Halálos szerencsétlenség.

Kezét lábát levágta a vonat.

Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnapra virradó reggel 5 óratájban a Debrecen—Hajduhadház közti vonalon. A csapókereti vasúti átjárónál, ahol

már eddig is igen sok szerencsétlenség történt, elgázolta a Hadház felől jövő vonat Czina János csapókereti Kinizsi-utca 79. sz. a lakost, aki a kórházba való szállítás közben elvérzett. Az esetről a következő tudósításunk számol be:

Vasárnap hajnalban átmulatott éjszaka után hazafelé igyekezett a heti keresetéből megmaradt 10 korona 40 fillérrel Czina János. A csapókereti vasúti átjárónál kellett átmenni. A mámoros ember, mikor már a sorompón átlépett, hirtelen meglátta a 30-40 méter távolnyira levő vonatot. A szerencsétlen keresztül akart nagy lendülettel ugrani a síneken, de megbotlott és elterült a vasúti síneken. A mozdonyvezető ellengőzt adott, de már későn a robogó vonat keresztül ment rajta.

Velőtrázó sikoltását meghallotta a vonatszemélyzet is. A boldogtalan ember hosszába bukott a sínekre, úgy hogy a vonat a lábait és egyik kezét levágta. A szerencsétlent vonattal hozták be a debreceni állomásra, ahol úgy ahogy bekötötték sebeit, de mialatt a kórházba szállították, elvérzés következtében meghalt. A rendőrség a vizsgálatot megindította. A szerencsétlen munkást aki családot hagyott hátra, ma temették el nagy részvét mellett.

HIREK.

Polgárvér a tisztikardon.

Kardaffér a király születésnapján.

Debrecen, 1906. augusztus 21.

Sajnálatos eset történt e hó 18 án este 8 órakor a Nagyerdő felé vezető Simonyi-úton, mely még ma is igaztóságtábor tartja Debrecen város közönségét.

Mindenki előtt ismeretes az a jó vi-

szony, amely Debrecenben a katonaság és polgárság között fennáll, annál inkább elítélendő az, hogy egy fiatal honvédhuzárhadnagy beleköt egy békés polgár emberbe és azt kardjával össze vissza kaszabolja. Su! osbodik az eset azzal, hogy éppen a legőbb hadur a király születése napján történt a botrány.

A kellemetlen eset hősei: Illésy Ferenc honvédhuzár hadnagy és Fleischmann Jenő kereskedő, akik ugyan elítélték az ügyet maguk között pisztolypárbajjal, mindazonáltal a hagynagyra még kellemetlen következmények várnak. Mert nem gondoljuk, hogy a katonai hatóság megtorlatlanul hagyná azt, hogy egy tiszt, anélkül, hogy testi épsége kockán forgott volna vagy tisztii becsületén folt esett volna, kardot rántson egy békés polgárra.

Az eset részleteiről a következőket jelentti tudósítónk: E hó 18 án, a király születése napján, a honvéd tisztikar szokásos évi lakomán vett részt, ahonnan egy nagyobb társaság a Nagyerdőn levő tiszti tennis pályára ment. Itt folytatták a mulatozást esti 8 óráig, majd felkerekedtek és a város felé indultak.

A társaságtól Illésy Ferenc hadnagy messze elmaradt és kissé beszeszelt állapotban, kardját kezében tartva (nem volt felkötve) bandukolt a Simonyi-úton.

A helyi vasut egyik megállóhelyénél várta a kisvonatot Fleischmann Jenő, az Erber és Fleischmann posztónagykereskedő cég tagjának a fia. Mikor Illésy cdaért, ahol Fleischmann gondtalanul, szivarozva állott, elébe állt és kérdezte tőle:

— Kicsoda maga?

— Nem tartozik az önre, — felelte Fleischmann.

— Én Illésy Ferenc huzárhadnagy vagyok, hát maga kicsoda?

— Én Fleischmann Jenő vagyok.

— Megmondtam a foglalkozásomat,

Azonban egy ember mégis észrevette azt és az az ember éppen Derregi volt.

II.

Telt-múlt az idő. Lilike igen körülrajongott kis leány lett. Volt is kérője elég, de ő hallani sem akart a férjhezmenésről, szülei pedig évődtek vele mondva: Te kis apóca jelölt. Végre ugy megszokták, hogy jóformán nem is hívták már másképp mint: „kis apóca jelöltnek”. Dr. Derregi, ki a lakodalom óta nem volt náluk, hallett erről a névről, valamint egyik barátjától, aki szintén megkérte a leány kezét, de természetesen kossarat kapott. Dr. Derregi többször találkozott az utcán a leánnyal és maga is csodálkozott, hogy milyen szép leány lett Lilike, akinek piruló szép gyermekes babaarcát egy bánatos mosoly tette elragadóvá, s hangjának varázslatos csengése meg-megremegett, mikor dr. Derregivel beszélt. Derregi azonban csak egy pillanatig tündődött el mindesen, a másik pillanatban megint csak a leánynak nővére jutott az eszébe, aki olyan rutul eszköznek használta el az ő szerelmes szívét. Rágondolt még most is, azaz most még többet, mint máskor.

Ugyanis Salgóék igen rosszul éltek, mert a férj a lumpolására adta magát s mulatozott, tivornyázott estétől-reggelig. Derregi várta az asszonyt hogy egy napon eljön hozzá, mert tudta, hogy el fog jönni. Nem gyűlölte már az asszonyt, mert hisz az már megszennyvedett azért, amit ellene vétett, de lelkéből gyűlölte azt az embert, aki elszakította őt az asszonytól, aki neki mindene volt. Tehát Derregi várta. És nem hiába. Egy napon azzal nyitott be hozzá Salgóné a szép Ida asszony, hogy elválók az uramtól. Azután megbe-

szélte dr. Derregi ügyvéddel, hogy jöjjön el a szüleinek a házához, ahol jelenleg tartózkodik, hogy szüleiivel megbeszélve a dolgot aláírja a felhatalmazást a válókereset beadványához.

III.

Azon a gyönyörű szép husvétreggelen a Gönczy-féle ház kapujában két ember találkozott együtt. Az egyik dr. Derregi ügyvéd, a másik Salgó főhadnagy volt. Az utóbbi feleségét kiengesztelni a másik a felhatalmazás végezt jött. Ünnepnep meg azért, mert valamit, valami mást szeretett volna mondani annak az asszonynak. Talán azt, hogy a válás után legyen az ő felesége.

A két férfi előbb gyűlölettel nézett végig egymáson, végre Salgó szólalt meg kérdezve: A feleségemet. A feleségemet? — kérdé gnyos mosolylyal Derregi, azután megvetőleg hozzátette: Nem szégyenled magadat ilyen szenvedő életre kárhóztalmi egy szerető hitvest. — Leckét akarsz nekem adni? kérdé Salgó s dühösen mondá: Tudd meg tehát, hogy mindnyájunk boldogtalan-ságának az okozója te vagy. Ugyanis a multkor kis sógorómmal találkoztam, aki sirva panaszkolt el nekem, hogy a feleségem valóni akar tőlem. Én meglepetten kérdeztem tőle, hogy miért bántja ez őt? Ő azután megfogadtatva velem, hogy senkinek sem mondom meg, elmondta, hogy szeret egy embert, egy ügyvédet, akit éppen fel fog hatalmazni a válókeresetbeni teendőkkel a nőm. Továbbá az az ember az oka annak is, hogy kis sógorómmat apócajelöltnek hívták őt mi több, magam is azért lettem lumpná, mert a feleségem folyton azt a majom ügyvédet állította szemem elé mintaképül s mivel leánykorában az az ember igen

tüzes udvarlója volt, én, mi türes-fagadás, a lumpolásig féltékeny voltam reá. És mindezek után ki kell jelentenem, hogy ez az ügyvéd te vagy, kedves barátom. Derregi első ámulatában nem tudta, hogy mit is tegyen. Zavaros gondolatában megjelent Lilike azzal a szomorú mosolylyal az a bájos, gyermekes baba-arc. Ujra látta őt ott a lakodalmas házbán, amint két könyöcsépet törült ki két szép szeméből s boldog elhatározással folytatta útját Gönczyékhez.

A szép Ida asszony még mindig ott ült az ablaknál, csak hogy már nem a halottakra gondolt, hanem az élőkre, akik szeretni is tudnak. Azok közül is csak egyre: az ő szerelmes urára. Ugyanis az ablakból látta férjét jönni s szíve a várakozás közben türelmetlenül dobogott. Alig várta, hogy jöjjön már az a forrón szeretett rossz ember. Dehogy válik tőle el, dehogy válik.

As a rossz ember pedig a szülőket engesztelte. Dr. Derregi is ott találta, mikor benyitott az öregek lakosztályába. Hogy mi történt közöttük, azt felesleges tudni, elég az hozzá; hogy éppen mikor Ida asszony elhatározásában arra az eredményre jutott, hogy megbecsült az urának, nyitott be dr. Derregi ügyvéd a szobába karján vezetve Salgót meg Lilikét, az ő aranyos kis menyasszonyát, utánuk meg a tulboldog szülők léptek be a szobába.

Az aranyos napsugár kíváncsian kukucskált be az ablakon körülözeve a boldog párokat sugaraival, kik meglátták annak fényében s megéreztek annak melegében, hogy eljött és az a régen várt valami: a békében született feltámadó szeretetnek régi áldó koszoruja.

maga is mondja meg, követelőzött a hadnagy ur.

— Kereskedő vagyok.
— Jól van. Alázzolgája! — felelt a hadnagy és távozni készült. Fleischmann Jenő pedig sarkon fordult és ott hagyta. Erre Illésy ismét visszatért és azt mondta:
— Hát kezét sem fog velem?

— Nagyon szívesen. — Kezet fogtak és a hadnagy távozott. Alig ért négy öt lépésnyire, visszafordult és tovább kötekedett, de most már vastagon.

— Hallja maga kereskedő, ne fujja az orrom alá a füstöt, mert menten pofonvágom.

— Pofonvágja az öregapját, — felelte Fleischmann, mire Illésy a kezében levő karddal feléje sujtott. Fleischmann, aki hatalmas, erő fiú, megragadta a kardot és ártalmatlanná akarta tenni ellenfelét. Illésy gáncsot vetett és mindketten a földre buktak. Ott dulakodtak egymással, miközben Illésy balkönyökön rugta Fleischmannat, úgy hogy karja elzeibbadt és elengedte a kardot. Illésy felhasználta ezt az előnyt, kirántotta a kardot hüvelyéből és kaszabolni kezdte Fleischmannat, ki szerencséjére a kard hüvelyét meg tudta separintani, amivel védekezett.

Valóságilag vívtak egymással, s Fleischmannnak, aki jó vivó sikerült néhány vágást a kardhüvelyével kivédeni. Mindazonáltal három csapás érte a fejét, úgy hogy teljesen elborította a vér. Mikor Fleischmann látta, hogy Illésy nem hagyja abba a kaszabolást segítségért kiáltott. A közeli villából kifutott Erber Ernő, Fleischmann sógora és ugyanakkor érkezett oda a kis vonat. Erber meg látta Polzter huszár századost, akit arra kért, hogy vesse latba fellebvalói tekintélyét és válassza szét a küzdő feleket, amit Polzter meg is tett. A dulakodás hevében Illésynek leesett a sapkája és mikor már szétválasztották a verekedőket, Illésy odakiáltott a vérbe borult Fleischmannnak.

— Vegye fel a sapkáját.

Természetesen Fleischmann nem vette fel, de a hadnagy ur mégsem felejtette a küzdő téren. Időközben odaérkezett három rendőr, akik jelentést tettek az esetről.

A megsebesült Fleischmann Jenőt bevitték a közeli villájukba, ahol Dr. Balkányi Ede orvos kimosta sebeit, azután kocsihoz vitte és felkereste Nagy Géza ezredest, akinek jelentést tett az esetről, majd a táviróhivatalba ment, ahol sürgőnyi feljelentést küldött a kabinetirodának.

Nagy Géza ezredes közbelépésére lovasgias utra terelődött az ügy és a felek vasárnap délután 2 órakor a honvédelmi lak-tanyában pisztoly párbajt vívtak, amelyen sebesülés nem történt. Fleischmann Jenő segédei Dr. Freund Jenő és Dr. Balkányi Ede, Illésy Ferenc segédei pedig Jankovich és Mérey huszárszázadosok voltak. A párbaj szigorú feltételek mellett, szabályszerűen folyt le. Egyszeri golyóváltás 30 lépés távolság 5-5 lépés előnnyel voltak a feltételek. A felek párbaj után nem békültek ki.

Fleischmann azonban a párbaj után táviratilag visszavonta Illésy ellen tett feljelentését a kabinet irodában.

A hagyományos katonai szellem az ilyen eseteknél rendszeren az ezredest teszi felelőssé, ami helytelen. Mert ez esetben Nagy Géza honvédezt, aki egyike a legderékabb embereknek, aki maga jár elől jó példával a polgársággal való jóviszonyra nézve, nem tehető felelőssé Illésy hadnagy tettéért. Egyébként az ezredes a legszigorubb vizsgálatot rendelte el és táviratilag kért hadbíró, a hadtestparancsnokságtól.

— 21 százalék lesz a pótdadó.

A mai tanácsülésen terjesztette be Roncsik Lajos főszámvevő az 1907. évre vonatkozó költségvetést, mely szerint a városnak évi rendes bevétele 2.370.554 korona 84 fillér, rendkívüli bevétele 344.450 korona, összesen 2 millió 735 ezer 4 korona 84 fillér. Evvel szemben évi rendes kiadása 2.509.813 korona 68 fillér, rendkívüli kiadása 405.453 korona 50 fillér, összesen 2 millió 915 ezer 257 korona 19 fillér. A kiadás és bevétel közötti hiány 200.252 korona 35 fillér, mely összeg pótdadóként szedendő be. Debrecen város lakossága 964 ezer korona állami egyenes adót fizet, tehát a hiány 21 százalék pótdádonak felel meg. A főszámvevő nem vette számításba a tisztviselők drágasági pótlékát, amely összeg emeli a pótdadót, míg az esetben, ha a városházán behozzák a délelőtti hivatalos órákat, úgy ez a körülmény a pótdadót 1 és fél százalékkal csökkenti.

— Szabadságra; szabadságról.

Végh Gyula rendőr főkapitány holnap kezdi meg szabadságát. Ma este Budapestre utazik, hogy orvosi vizsgálatnak vessen alá magát, azután pedig Karlsbadba vagy Herkulesfürdőbe utazik. — Galánty János dr. ügyész és Hoffman József vizsgálóbíró szabadságidejük kitöltése után újra elfoglalták hivatalukat.

— Lesz e hát valami a bérkocsi szaporításából? Türelmetlen az állapot e téren. A napnak legtöbb szakában képtelen ség bérkocsi kapni bármi áron. Orvosnak, aki óra szerint használó pedig egyáltalában lehetetlen, ezer a kifogásuk. Beteghez, ha kell, a szegényembernek végig kell kuncsrognia az összes bérkocsi állomásokat míg, egyik-másik megkönyöröl rajta, de ez is aztán jól megfizetett a szegény embert, úgy hogy legőbbször az orvosnak kell közbelépni a nallatlan zsárlás ellen. A bérkocsi száma itt városunkban elégtelen ha még oly siralmakat közül is egyik másik lap — a szegény bérkocsisok keresetéről. Mert mi Isten csudájáért nem tartózkodnék bérkocsi az állomásokon, ha nem azért mert el van foglalva? Mért válogatna a pasásokban és követelőznie tarifáért ha nem volna benne módja? Miért volna oly nagy egy-egy eladó bérkocsi számnak a vételára — ha nem volna értékes foglalkozás? Mért tudni való, hogy üzérkednek. Fogadott ügyészével a bérkocsi ipartársulat, hogy mozgáson meg minden követ a bérkocsi szaporítás ellen. — Mi a közönség érdekét tartjuk mindennél előbbvalónak ez pedig megköveti, hogy elegendő bérkocsi álljon a közönség rendelkezésére minden alkalommal és körülmények között. Már a múlt év március vagy május havi közgyűlésén határozatba ment a bérkocsik számának szaporítása és utasított a tanács ily javaslatnak 3 hónapon belül elkészítésére.

Ha még az őszi közgyűlésre sem készül elől javaslat úgy olyan támadásokra lehet a tanács elkészülve amiről régen nem volt része: mert unják már az érdekszóvetkezők kultuszát. Követeljük, hogy a közérdek figyelembe véssék végre.

— Helyettesítés. A főkapitányt szabadságideje alatt dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány fogja holnaptól kezdve helyettesíteni.

— Kitüntetett mezőgazdasági munkások. A földmivelési miniszter három hajdumegyei, mezőgazdasági munkást tüntetett ki dícséző oklevéllel és 100-100 korona jutalmat utalványozott számukra. A kitüntetettek Lukács Mihály balmazújvárosi, Simon Miklós hajduszoboszlói és Hódos István szováti gazdasági munkások. A legérdemesebb közöttük Lukács Mihály, aki 74 esztendő óta már 57 éve dolgozik ugyanazon helyen.

— Az adóhátralékok. Az exlex idején felszaporodott adóhátralékokra a pénzügyminisztérium tudvalevőleg kedvezményt s még pedig bizonyos részletekben való fizetést engedélyezett, amelyért azonban a pénzügyi hatóságokhoz folyamodni kell. Az eredmény gyorsabb elérése szempontjából figyelmeztetjük mindazokat, akik ilyen kedvezményért folyamodnak, hogy eziránti kérelmeiket a városi adóhivatalnál nyújtsák be, mert úgy a polgármesteri hivataltól, mint a pénzügyigazgatóságtól ugyanis oda küldik a kérelmeket felszerelés végett s ez az eljárást csak meghosszabbítja.

— Tifusz. Bőszörményben. Hajdubőszörményben fellépett a hasitífusz. A városi előjáróság három furott kut vizéből kisebb mennyiséget felkűldött Budapestre vegyelemzés végett. A hatóság a járvány elfojtására erélyes intézkedéseket tett.

— Az új anyakönyvi kerületek. Mint megbízható forrásból értesülünk, az új áll. anyakönyvi törvény 1907. évi január elsejével életbe lép. Ennek folyamánként minden körjegyzőség vagy nagyközség csakis egy anyakönyvi kerületet képez s minden jegyző hivatalból anyakönyvvezető s minden segéd- vagy aljegyző anyakönyvvezetőhelyettes. Kivételesen oly helyeken, hol az aljegyzők egyéb teendőikkel annyira túl vannak halmozva, hogy az anyakönyvi teendőket el nem láthatják, ott az eddigi anyakönyvvezető-helyettesek hivatalaikban továbbra is megmaradnak s teendőik arányában tiszteletdíjuk is emeltetik. Kikötés van tehát arra, hogy ama községek, melyek annak idején az új körjegyzőséggé vagy a nagyközséggé való alakulást kimondották s annak engedélyezését kérték a belügyminisztériumtól, az engedélyt mielőbb meg fogják kapni, hogy az új anyakönyvi törvény életbeléptetése esetén már mint új körjegyzőség vagy önálló községek törvényszerű kötelezettségeiknek eleget tehessek.

— A sajtótörvény revíziója. Az igazságügyminisztériumban most készítik elő az igazságügyi referensek annak az anyagnak az anyagát, amely az ésszel a sajtótörvény revíziója felett fog tanácskozással tartani. Az anyagnak az igazságügyminiszter október hó közepe táján fogja összehívni, még pedig úgy a fővárosi, mint a vidéki sajtó szaktekinéltséinek bevonásával.

Üzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s

az összes árukat melyen leszállított áron

627-x-37. árusítom ki. **Borsos Kata.**

Gutenberg-ünnepély. Vasárnap este folyt le a Margit-fürdő dísztermében a debreceni nyomdász szakegyesület Gutenberg-ünnepélye. A nagyszerű estély műsora Kiss Gyula jóhírű zenekarának nyitányával vette kezdetét. Utána a Nyomdász dalárda precíz előadott Gutenberg indulója következett. Vere János Morócz Jenő Gutenberg-ódáját szavalta el nagy sikerrel. Különösen nagy hatást keltett Vere János Asszaltbetyár című monológ előadásával. Utána a Nyomdász dalárda népdalokat énekelt. Az estély műsorát a Hipnotizmus című bájos dialóg fejezte be, amelyet Bordon Vilma és Végh János adtak elő zajos sikerrel. Műsor után reggeliző tánc következett, melyen a következő hölgyek vettek részt: Takács Sándorné, Péntek Lajosné, Szabó Dánielné, Szabó Sándorné, Teplic Zoltánné, Altmann Izidorné, Dósa Györgyné, Kabai Józsefné, Hanzel Józsefné, Hauer Árpádné, Kökért Gusztávné, Végh Jánosné, P. P. Istvánné, özv. Marozsán Józsefné, Morzsányi Miklósné, özv. Molnár Dánielné, Nagy Józsefné, Veinroth Józsefné, Bordon Demeterné, Hajdu Józsefné, Gyulai Lajosné, Szurok Istvánné, Heller Józsefné, Kiss Sándorné, Széll Józsefné, özv. Szabó Sándorné, özv. Török Józsefné, Benedek Sándorné, Széll Sándorné, Csékmán Imréné, Gyökerez Ferencné, Kiss Istvánné, Daróci Istvánné, Kovács Bébiné, Valády Lajosné, Vajó Istvánné, Némethi Lajosné, Fövényesi Istvánné. Leányok: Hanzel Mariska, Kabai Tereska, Szabó nővérek, Szabó Etuska, Schwartz Iluska, Böszönyi nővérek, Kovács Juliska, Hauer Rózika, Bagoly Erzsike, Némethi Juliska, Marozsányi Sárka, Morzsányi Rózsika, Morvay Etelka, Nagy nővérek, Veinroth Ilonka, Bordon nővérek, Hajdu Anna, Kovács nővérek, Piskóti Mariska, Gyulai Mariska, Gyulai Eszti, Szurok Mariska, Kapusi Rózsika, Török Zsuzsika, Szabó Erzsike, Pócsi Rózsika, Szabó Mariska, Kiss Rózsika, Daróci Gizella, Kovács Juliska, Geeső Margit, Vajó nővérek, Fövényesi Etelka és Amália stb.

A jegyzők fizetésének kiegészítése. A községi és körjegyzőknek eddig mindig hónapokig kellett várniuk, míg fizetési kiegészítésüket kintalványozták. Ezen visszatérő állapotot megszüntetendő, a belügyminiszter most rendelkezett intézett az összes vármegyékhez, köztük Hajdúvármegye törvényhatóságához is ezzel a felhívással, hogy a jegyzőknek 1907. évi fizeteskiegészítésére vonatkozó főkimutatás az őszi közgyűlésen tárgyalják le és aztán a belügyminiszterhez terjesszék fel. A belügyminiszter a fizeteskiegészítéseket ebben az évben meg fogja állapítani, úgy, hogy 1907. január 1-től a jegyzői fizeteskiegészítések előleges havi részletekben lesznek kintalványozva.

Könyvnyomdászok kongresszusa. A Magyarországi Könyvnyomdászok és Bástyások Szakegyesülete szeptember 8 és 9 én tartja második országos szakegyesületi kongresszusát Budapesten, az új város háza közgyűlési termében. A kongresszus napirendje a következő: 1. Az ügyviteli szabályzat módosítása. 2. A munkanélküli segély reformja. 3. Indítványok. A debreceni nyomdászok szakegyesületét Morvay Zoltán képviseli.

IV. — Betegség miatt öngyilkos. A közeli Balmazújvárosban öngyilkosság történt. Az öngyilkos Vargha József 60 éves öreg ember. Régebbi időtől kezdve súlyos idegbántalmak gyötörték. Három nappal ezelőtti idegbaja egyre súlyosabb mértékben lépett fel nála, úgy, hogy orvosa tanácsára ágyba kellett feküdnie. Felesége és hozzátartozói szeretettel ápolták és még éjjel sem hagyták magára. A beteg ember kijátszotta éberségüket éjjel, mikor hozzátartozói aludtak, kiment a konyhába és ott a gerendázatra felakasztotta magát és mire észrevették már nem volt az élők sorában. Hétfőn temették.

Halálos szerencsétlenség. A közeli Nyirábrány községben halálos szerencsétlenség történt a hó 18 án Kerti Demeter 17 éves legényke a bátyja revolverét tisztogatta; e közben a revolver elsült és a golyó a boldogtalan ifjú hasába furdott. Halálos sebével behozták hozzátartozói a debreceni kórházba, de már nem segíthették rajta az orvosi tudomány, mert szent István napján meghalt. Holnap fogják temetni.

Meghalt, mert szeretett. Igen ábrándos legényke volt Egri Sándor a helybeli Hazám kávéház hetese. Szerelmes volt az istenadta 20 éves legényke a nem is kétes előéletű kávéház egyik hirtelen szökere festett hajú állandó vendégébe. Szerelmet vallott neki, de a leány kikacagta. A legényke úgy a szívére vette ezt, hogy marólógot ivott. Mire észrevették, már oly rosszul volt, hogy nem lehetett menteni. A kórházban, ahova szállították, kínos szenvedések után meghalt. Ma temették az első csalódás halottját.

Véres verekedés. Vasárnap a Nyugoti-utcán véres verekedés történt. Szabados István felsőjózsi ember részeg állapotban megtámadta Bitó András Külsővásárer 9. sz. a. lakost, aki a botjával fejbe kólintott, majd öre ment vele és a földhöz verte. Fenebán László rendőr közbelépett, de a részeg józsi ember nem ijedt meg tőle, hanem torkon ragadta. A szorongatott rendőr sipolt mire Rácz Lajos rendőr a segítségére jött. Már ekkor nagy sereg ember csoportosult össze és Kiss István Zápolya-utca 4. sz. a. lakos Rácz rendőrt fejbe verte a botjával, mire az kardot rántott és fejbe verte. Még három rendőr jött ekkor segítségül, akik aztán lefűlelték a verekedőket és bekisérték. A kihallgatás alkalmával Kiss István tagadta, hogy ő akarta volna bántani a rendőrt, mert ő segíteni akart neki és Szabadosra akart futni és csak merő véletlenség, hogy a huzakodás közben az ütés a rendőr fejét érte. Szabados nem tagadja tettét. Az ügyet átteszik az ügyészséghez.

Megőrült kereskedő. A debreceni kereskedővilág egyik ismert alakja, Adler Simon volt Kossuth-utcai kézműru kereskedő megőrült. A szerencsétlen embert a vagyona elvesztése feletti bánat juttatta az élők halottak szomorú temetőjébe. A boldogtalanon hétfőn tört ki a betegség, késsel a kezében rohant a családjára és leöléssel fenyegette őket. A szerencsétlen jobb sorsra érdemes embert bezáratották a kórház megfigyelő osztályába.

Kanadában halálra ítélt magyar fiú. E hó 17-én megjelent lapunkban közöltük, hogy az északamerikai Kanadában (angol gyarmat) halálra ítélték aratlanul Magyar Vince 24 éves asztalossegéd honfitársunkat, sőt a kivégzés napját is kitűzték szeptember 6-ára. A winniepegi (Manitoba állam) magyar lap, a „Kanadai Magyarság” gyűjtést indított a szerencsétlen fiatal ember érdekében, hogy perújítást kérjenek. Az angol ügyvéd azonban nagy összeget kért, amit nem tudtak a kanadai magyarok összeadni, pedig kár volna a csinos, nyílt arcú (az arc képét is közli a kanadai magyar ujság) 24 éves ref. vallású, fiatal emberért, ha hónapokra kerülne. Az első adomány, 2 korona ma érkezett a „Debrecen” szerkesztőségéhez dr. Engel Ignác orvos úrtól. Az emberséges, hazafias tett nem szorul dicéretre. Bár sok követője akadna. A gyűjtést ezennel megindítjuk és e hó 27-éig elfogadunk adományokat, mert már 28-án küldjük a pénzt, hogy idejében odaérkezzen. Ha valaki egyenesen Kanadába akarja küldeni adományát, küldje: Magyar Executive Committee 602 Main St. Winnipeg, Man. (Amerika, Kanada.)

x Debrecen két legrégibb a legnagyobb ékszerüzlete a Blau és Lófkovits cégek egyesültek, amennyiben előbbi beolvadt utóbbiba. Ezentúl csak az országiszerte előnyösen ösmert Lófkovits Arhur órás és ékszerész cég folytatatik, de jóval megnagyobbított aranyokb. n.

x T. olvasóink figyelmét felhívjuk Vetéssy Mihály temetkezési intézttulajdonos mai lapunkban közölt hirdetésére.

Az újságírás kis katedája.

Amerikában, Angolországban, Parisban és most legújabbán már Strassburgban is vannak újságíró iskolák, illetve az egyetemen tanszékek, melyeken az újságírás tudományát rendszeresen tanítják. Feltevése és remélve, hogy nemsokára édes hazánkban is követésre fog találni a példa, szerény alulírott már is előre készített egy káót, mely népszerű, könnyed stílusban (kérdés-felelet) tételekbe foglalta az újságírás művészetét. Az újságíró növendékek, a jövőbeni utereit közéletünknek és katonai nemzeti ideáljainknak nagy hasznát fogják majd venni ennek az éppen nem pótolhatatlan munkának, melyből im, mutátvány részleteket közlök. Ajánlom a magasságos körök figyelmébe.

Tehát:

Kérdés: Milyen irányúnak kell lenni egy modern, életképes újságnak?

Felelet: Egy modern és főleg életképes újság a vezércikkben nacionalista, az újdonság rovatban szocialista, a bankok és részvénytársaságok rovatában pedig kapitalista.

K: Mi a fő egy eleven újságnál? Nevezetesen, a jól értesültsége, gyors hírszolgálat, nagy terjedelm, tartalom és nívó, vagy más valami?

F: Egyik sem a fő egy eleven újságnál, hanem fő az, hogy egy cikknek mennél több legyen a címe.

K: Például azt a hirt, hogy Roosevelt Alice nem jön Magyarországra, micsoda címmel közli egy ügyes zszurnalista?

F: Ilyenfélekep: Alice nem jön Gyászoljatek magyarok. Ilyen a mi szerencsénk.

K: Mi mindent kell tudnia egy sokoldalú újságírónak, ha a körülmények kívánják?

F: Egy sokoldalú újságíró névtelen cikkeket ír mint: Lapunk egy barátja, Egy csendes szemlélő, Egy családapa, Egy kifosztott, Egy magasrangu katonatiszt, Egy ezemtanu, Egy diplomata, Egy állami tisztviselő, Tiszahátú kis szőke, Barna asszony, Orleáni szűz stb. stb. stb.

K: Miből él egy becsületes lap?

F: Egy becsületes lap az előfizetőkből és a hirdetésekéből él.

K: És miből él egy kevésbé becsületes lap?

F: Azokból a cikkekből, amelyeket nem ír meg!

K: Kell ezeket részletesen magyarázni a Nákó eset óta?

F: Nem kell.

K: A külpolitikában mit lehet mindig szidni?

F: A hármass szövetséget.

K: Micsoda szövetség volna jó nekünk, magyaroknak?

F: A cseh-magyar szövetség.

K: Mik állanak mindig lángokban?

F: Oroszország és Macedónia.

K: Mely hírek jönnek mindig vissza, amelyek sohasem igazak?

F: Hogy Orth János él, hogy Behring feltalálta a tuberkolózis orvosserét, Santos Dumont a repülőgépet és hogy megjelent a fiunei cápa, hasz.

Legjobb vetőgép a Melichar-féle páros soru „UNICUM-DRILL“

Kizárólagos raktár és képviselő **Bácher Sandornál** Bácher Rudolf ekegyár, Melichar Ferenc vetőgépgyár képviseelője Debrecen, Piacutca 26. szám. — A nagy tőzsde udvarában. 422-x-3

mosítják a Hortobágyot, Debrecen villanyvillágítást és vízvezetékét kap.

K: Monczon egy pár banális napihir címet. Amihez a szöveg is készen áll, csak a neveket kell beledugni alkalomadtán?

F: Például: A mulatság vége. Együtt a halba. Brutális férj. A Duna tika. stb.

K: Sablon szerint írjon hamar egy rövid hirt arról, hogy leest az első hó.

F: — „Az első hó. A város utcáit tegnap délután (vagy este, vagy reggel) fehér hólepet borította. Az ég boltozatát már a kora reggeli (vagy délutáni) órákban sűrű olomszínű felhők borították. Alkonyat felé (vagy máskor) enyhébbé változott az időjárás s nemsokára hosszú fonalakban végnélkül valónak látszó egymásutánban hullani kezdett a hó! Az apró-cseprő pelyhek vígan ugrándoztak a levegőben, pajkos gyerekek szívesen üdvözölték a hirtelen beköszöntött tél apót s friss hógolyókat gyurva, megdobálták egymást. De az ő vigaságukkal szemben szomorúság fogta el a didergő szegényeket, kik utolsó párnájukat vitték zalogba, hogy tüzelő anyagot szerezzenek. Az első hó itt van, itt van a tél és ezzel itt van az ő nyomorúságuk hosszú sorozata is.“

K: A közgazdasági rovathon ha az áll, hogy „Repecolaj csendes“. „Olajpogácsa szilárd“. „Szalonna csendes“ azt jelenti-e, „hogy a repecolaj és szalonna azelőtt krakéler volt és most tényleg csendes természetűvé vált?”

F: Nem. A „szilárd“, „csendes“ a közgazdasági rovat műkifejezései.

K: Mit csinál ön a kellemetlen, sokat kérdészködő, általános ismeretei körét a szerkesztői üzenetek útján gyarapítani akaró olvasók ostoba kérdéseivel? Pl. ha azt kérdi a szerkesztőségtől, hogy a.) Ezt a szót makkal (például makkal álmódott) csakugyan három k-val írják-e? b.) Kik voltak a Dunaidák?

F: Az ilye... kérdésekre elrettentő példa gyanánt a következőképp felelek: a.) A makkal szót két-tel írják. b.) A Dunaidák ókori kádárok voltak, innen a Dunaidák hordaja.

K: Tekintettel az újságíró poéta viszonyaira, mi szükséges ahhoz, hogy manap egy modern poétát megértsen a publikum?

F: Hogy egy modern poétát manap megértse az olvasó közönsége, szükséges, hogy a versei érthetetlenek legyenek. Akkor lesz csak a poéta nagy, halhatatlan és népszerű.

K: Hát a szerkesztőségekben sokat és soká alkalmatlankodó látogatók ellen hogyan lehet finoman és tapintatosan védekezni?

F: Ilyen felirású címtáblákkal:

Csak röviden!
Ez önnek is szól!
Szíves marasztalásokat
ne tessék komolyan venni!
Ön sem kivétel!

TAVIRATOK.

Krieghammer meghalt.

Vadászaton véletlenül meglőtték.

Ischl, augusztus 21. Krieghammer Ede báró nyugalmazott közös hadügyminiszter ma délelőtt 10 órakor az udvari vadászaton kapott sebébe belehalt. Krieghammer a vadászaton véletlenül kapott golyó sebezte halálra.

Csaplár Benedek meghalt.

Budapest, augusztus 21. A piarista rend nevezte, a 85 éves Csaplár Benedek, aki minap orvítámadásnak esett áldozatul, vasárnap délután 3 órakor belehalt sérüléseibe.

Légbe röpitett kórház.

Pétevár, augusztus 21. Jaketerinoszlávban a forradalmárok megtámadták a közkórházat és követelték, hogy sebesült társaikat adják ki. Mikor kérésüket megtagadták, több bombát dobtak a kórházba, amelynek egyik része összeomlott.

Az insbruchi botrány.

Insbruck, augusztus 21. Oszl ből jelentik: A császár születése napján 8 magyar az ünnepélyen tulipánjelvényvel jelent meg, mikor pedig a Gotterhaltét huzzták, tüntetőleg eltávoztak. A diszlokotmán a 8 magyar feltűzte a tulipán-jelvényt és mikor a császárt éltették a Gotterhaltével, ulti maradtak. A szállodás erre a magyarokat kiutasította egy a tereméből, mint a szállóból. A tulipán-jelvény keserítette így el a nekivadult osztrákokat.

Tömeges kivégzés.

Pétevár, augusztus 21. Petrov szociálista igazgató és a Dámjad Ázowa cirkáló 17 matrózát agyonlőtték. A kivégzés borzalmas volt. A tüzet vezénylő tiszt elájult, a kozákok keze reszketett, úgy hogy kétszer is kellett lötni.

Öngyilkosság.

Budapest, augusztus 21. Szelter György ügynök, Nefelets-utca 3. sz. a. lakásán agyonlötte magát.

Fenyegetődző szociálisták.

Pozsony, augusztus 21. A nemzetközi szociálisták mintegy 2500-an népgyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el, hogyha a legközelebbi idő alatt nem lépnek éleibe az általános, titkos szövetségi jogot, akkor minden eszközzel küzdeni fognak a kormány ellen.

Közgazdaság.

Ipari kiállítás Nyiregyházán. Nyiregyházról írják: A magyar védőegyesület szabócsvármegye. osztálya a hazai ipartermékek ismertetése céljából szeptember 8-án honi iparcikkéből álló kiállítást rendez. E kiállítással kapcsolatosan az egyesület pénztárának gyarapítása végett nagyobb szabású ünnepélyt is rendez. Debrecen mindig hátramarad!

Uj élelmiszer. Thury György, szatmári honvédfőhadnagy olyan egyszerű összetételű anyagot talált fel, amely a tojás tulajdonságával bír s azt pótolja s emellett sokkalta olcsóbb. Egészséges alkotórészekből áll. Főzéshez és sütéshez egyaránt alkalmas, amit igazol az az érdekes eset is, hogy amidőn kísérletképen omlettet készítettek tojással és aztán az illető anyaggal, egy tapasztalt szakácsné nem tudta megkülönböztetni. A találmány több külföldi államra s hazánkra szabadalmazva van. Csak örvendeni tudunk azon, hogy ezt a gazdasági szempontból is igen jelentős találmányt magyar ember vallhatja magáénak.

Köbányai sertésüzlet. Augusztus 21. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramon felüli súlyban) 112—113 fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramon felüli súlyban) 116—118 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramma súlyban) 121—122 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) 126—127 fillérig. III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm) 118—120 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm) — fillérig. Sertésüzletszám: 1906 augusztus 16-ik napján volt készlet 48.856 drb. 1906. augusztus 17-ik napján felhajtott — darab. 1906. augusztus 17-ik napján elszállított 426 darab. 1906 augusztus 18-ik napjára maradt készlet 48.430 darab. A hízott sertés üzletirányzata: csendes.

Szerkesztői-posta.

F. J. A beküldött három versben van valamikis hangulat, de a helyesírási hibák arra vallanak, hogy nem eredeti a hangulat se. Nem közölhetők.

Regény-Carnok.

A tapasztalt utitárs.

Írta: Törös Irma.

A tulipán lés most meg úgy elfogta, hogy meg emlegeti az a boltos azt a napot, ha más mer neki adni, mint emke gyufát. Pedig ha az ember végig néz rajta a hány darab ruha van rajta, annyi fészakból való Anatriának. De azért erős magyar mint a vas.

Es a kedves öreg a heivenev övek közepe táján összejárta az egész kőcsa ügyes országokat. Nem történt semmi baja, csak Pozsonynál a Dunába esett. Tirolba meg egy pillanat tartotta meg, hogy egy hatalmas méteres hegyről le nem csusszott. Móg az a kis kellemetlenség is mezesett vele, hogy Zalamegyében Tapolcáról Sünegre menve a Bakonyban a szigányok kicsi híján majdnem szent Péterhez küldték kopogtatni.

De azért öregségére sem vonszította el az utasági kedvét, különösen, ha az más zsebére megy. Hanem legközelebb éppen ezzel járta meg az Isten adta.

(Foly a juk.)

10361, 10439 és 10717.

1906.

Arverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a Kossuth utcai ház utáni ondódi és Piac utcai ház utáni ondódi földéken gyakorolható vadászati jogok bérbeadására a beadott pótajánlatok, folytán — újabb határidőül, **1906 augusztus hó 28-ik napján k d e 9 órája** a városi hsz kis tanács termében kitűzetteti.

Kelt, Debrecen, 1906. évi augusztus hó 13-án. 430—1—1.

A városi tanács.

Villamos Színház

a szénapiacon megnyilt.

Sima, tiszta, rezgés nélküli képek.

MŰSOR:

Augusztus 18 és 19-én:

1. Lehetetlen válasz. 2. A kerékpártolvaj. 3. A tóba esett cilinder. 4. Ingyen jegyek 5-től 10-ig **Mária Antoniette** (Francia foradalom) IX. részletekben. I. Mária Antoniette gondolán érkezik. II. Udvari mulatság. III. Mária Antoniette és Kolin herceg IV. Mária Antoinette találgat ad Kolinnak. V. A találka. VI. A francia foradalom kitörése. VII. Mária Antoniette gyermekei körében. VIII. Mária Antoniette a néptörvényszék előtt. IX. Mária Antoniette lefejezése. 11—15-ig **Margit szerelmi regénye** 10 részben, 560 mtr hosszú film. Minden szombaton közkívánatra „Mózes élete.“

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr. 404-x Kezdeté este 7 órától 11-ig, óránként.

Utcai lapelárusítók
fölvétetnek.

Mosó Delinek

méter ára most

21 Kr.

294-X-50

Bosznay J. és Társa

divat-árúházában
Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Visk-Várhegyi

(Mármaros-megye.)

Acél-fürdő.

A verhovinai hegység legbájosabb, legkisebb részén van a **Visk-Várhegyi ACÉL-FÜRDŐ**. A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek által elismert gyógyforrás, mely megszünteti a vérhiány mindennemű alakjait.

Kitűnő gyógyhatásának bizonyult a **Visk Várhegyi Acél-forrás** Különösen: a **gége, légszű, tüdő, gyomor, bél és hólyag idült hurutjainak.**

Biztos gyógyulást nyújt az aranyér, természetlenség a női- és férfi- ivarszervek bajainak.

Kérjen prospektust a VISK-VÁRHEGYI fürdő igazgatóságától.

Igazgató: **BÓHM LAJOS.**

Visk-Várhegy Mármaros-megye legszebb részén fekszik, hegyekkel körülvéve. Levegője tiszta pormentes. — A fürdő vasuti állomása: **Bustyaháza**. Egy órányira Visk-Várhegytől. A t. fürdő vendégek kényelméről gondoskodik, a vasuti állomásonál kocsik állanak rendelkezésre. A vendégek állandó orvosi felügyelet alatt vannak. Pontos postajárat. Fényes vendéglői helyiségben kitűnő keresztény konyha. Penzió 6—8 korona személyenként. **Szigoruan kóser konyháról is gondoskodik van.** Olcsó, kényelmes lakásról azonkívül a fürdővendégek vendéglői ellátásáról is a fürdőigazgatóság gondoskodik. Gyönyörű, festői kirándulási helyek.

Kérjen prospektust!

„Jegenye“

gyógyfürdő

Kolozsvár-megyében,

Bánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Klimatikus (Subalpin) gyógyhely.

Mórfürdők,

fenyő- és 9° Lobogó fürdők.

Javalva i.

Kezdődő tüdőbetegeknek.

Scrofuloticusoknak.

ANGOLKÓROSOKNAK,

Vérszegénység — Hysteria,

Ideggyengeség ellen.

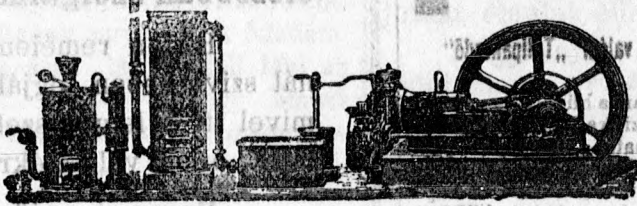
386-5-3.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Pod nanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezetű szívógáz-generatoros motorait.

345-16-11.

Üzemeltetés irán-
ként és lóerőnként
1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-
racit, faszén, vagy
foksz tüzelésre egy-
sránt alkalmas.

Legmeszebb menő
szavatosság!

Első rendű referenciák.

Kedvező fizetési
felvételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

DEBRECZEN és HAJDUMEGYE

egyetlen délután megjelenő napilapja

DEBRECZEN

Hirdetésekre

legalkalmasabb a legmegbízhatóbb, biztos eredmény.

Tisztelettel értesítom a nagyérdemű közönséget, hogy a 16 év óta fennálló „Kernáts”-féle „Kegyelet” temetkezési intézett Kosuth-utcán az összes tartalékaival együtt tulajdonomba vettem s azt a jövőben

Vetéssy Mihály

„Kegyelet” temetkezési intézete cég alatt tovább folytatom.

Elvállalok és személyesen rendezek bármily rangú és rendű temetkezéseket, hullának bárhova szállítását vagy áthelyezését. Berendezésem, az összes kellékeim nagyváltástéka és az ezen szakmánál is több éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy igyekezetem nem lesz hiába; ugyanezért kérem a nagyérdemű közönséget, hogy gyászesteti alkalmával **fiatemet felkeressen méltóztassék.**

Hangzatos, — a közönséget félrevezető ígéretekkel élni nem fogok — de biztosíthatom mindazokat, kiket illet, hogy elvem továbbra is a **telkiismeretesség, pontos kiszolgálás és a legolcsóbb árak számítása** lesz.

Az irántam üzletvezetői állásomban is tanusított nagybecsű bizalmat megköszönve, — annak vállalatommal szembeni megtartásáért esedezem.

Debrecen, 1906. augusztus hó.

423-5-2

Vetéssy Mihály

Kossuth utca 19., a színházzal szemben.

APRÓ HIRDETESEK.

Dija 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Csemege szállít.

ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Milisa szállító kivitele Debrecen. Telefon 285. 427-20-2.

Haszonbérbeadó bírlók.

A szevesen 19 nyilas tanyai épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbeadó. Értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Házi

tenítője lenne izr. kereskedelmista lakás és ellátás ellenében gyermekeknek. Leveleket „Szerény és intelligens jellegű kiadóhivatalban” további. 2-1.

Keresek

Szeptember 1-re 2 szobás lakást hozzá tartozóival azon az utvonalon ahol a kis vonat vagy a lévonat közlekedik. Cim a kiadóhivatalban.

A valódi „Tullpánerdő”

szivarka hüvely és szivarka-szipka gyári főraktára Harmathy Pál könyvkereskedésében van Fűvészkert-u.14. csakis ott kaphatunk valódi „VERGE” egészségi papírból készült szivarka hüvelyeket legolcsóbban: 100 Tulipán hüvely 12kr. Tiszü hüvely 10 kr. Progress 10 kr. King 08 kr. Rákóczy 12 kr. Ambré 12 kr. Aranyozott hüvely 18 kr. viszont eladóknak kedvezmény. — Telefon 374. Egy tanuló felvétetik. 360-10-5

Kisebb fajta

káposztás hordó megvételre kerestetik Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó

esaládból való fiu asztalos tanulónak felvétetik. Fuchs János asztalos mesternél Debrecen Posta kert 4 szám. 426-2-1,

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszeresvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzlettel **egyesítettem.**

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad **Löfkovits Arthur** cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szívesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, **solid kiszolgálatra, óriási választékra és a lehető legjutányosabb árakra találunk.**

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlván

vagyok kész szolgálja

Löfkovits Arthur

órás és ékszerész.

392-15-4

DEBRECEN.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer
Egyedüli-gyáros Fritz Schulz jun. részv-társ Lipcse és Eger

Elutaztam:

külföldi tanulmány- és bevásárlási utamra
nóruhaszövetekért.

A szövetek megérkezéséről haza érkezésem után az érdeklődő t. közönséget értesíteni fogom.

Addig ne vegyen senki.

Mivel olyan újdonságokat hozok, amelyet még Hajdumegye és Debrecen közönsége eddig nem látott, mert annak szépsége és minősége mindenkit bámulaiba fog ejteni. 111-x-68.

LÖWY F. Debrecen, Piac-u. 24. sz.

A KIRAKAT SÖTÉT KÉKRE VAN FESTVE.